

Komisia uverejnila správu o výsledkoch konzultácií o ochrane investícií pri obchodných rozhovoroch medzi EÚ a USA

Strasburg, 13 január 2015

Európska komisia dnes uverejnila svoju analýzu takmer 150 000 reakcií na online konzultáciu o ochrane investícií a urovnávaní sporov medzi investorom a štátom (ISDS) v transatlantickom obchodnom a investičnom partnerstve (TTIP). V rámci konzultácie Komisia žiadala verejnosť, aby sa vyjadrila k možným spôsobom ochrany investícií a urovnávania investičných sporov medzi súkromnými investormi a vládami štátov. Kľúčovou otázkou konzultácie bolo, či sa navrhovaným postupom EÚ v oblasti TTIP dosiahne správna rovnováha medzi ochranou investorov a zaručením práva a schopnosti EÚ regulovať vo verejnom záujme.

Správa Komisie obsahuje podrobnú analýzu všetkých doručených reakcií. Komisia teraz prediskutuje ďalšie kroky s Európskym parlamentom, členskými štátmi EÚ a ostatnými zainteresovanými stranami, ktoré o problematiku prejavili záujem, vrátane mimovládnych organizácií, podnikov, odborových organizácií, spotrebiteľských organizácií a akademickej obce.

„Z konzultácie jasným spôsobom vyplýva, že verejnosť je voči nástroju ISDS veľmi skeptická,“ podotýka komisárka pre obchod Cecilia Malmströmová.

„Pred tým, ako v tejto oblasti vypracujeme prípadné politické odporúčania, musíme o ochrane investícií a ISDS v rámci TTIP zorganizovať s vládami členských krajín EÚ, Európskym parlamentom a občianskou spoločnosťou otvorenú a úprimnú diskusiu. Diskusia bude prvým bezprostredným krokom po uverejnení tejto správy. Zároveň treba poznamenať, že v oblastiach, ktoré možno reformovať, došlo v rámci konzultácie ku konštruktívnym návrhom. V rámci dialógu sa na ne bližšie zameriame. Zároveň musíme nejakým spôsobom zohľadniť skutočnosť, že krajiny EÚ už majú podpísaných 1 400 dvojstranných dohôd tohto druhu, z čoho niektoré pochádzajú ešte z 50. rokov minulého storočia,“ dodala komisárka Malmströmová.

„Veľká väčšina týchto dohôd neobsahuje také druhy záruk, aké by EÚ rada videla. Problematika dostatočných záruk bude zároveň musieť byť dôležitým prvkom našich úvah o čo najlepšom vyriešení otázky ochrany investícií v dohodách EÚ, pretože ak by sme tieto ustanovenia nenahradili ustanoveniami modernejšími, znamenalo by to, že tie zastarané zostanú v platnosti – a s nimi pretrvávajú aj všetky legitímne obavy, ktoré tieto zastarané ustanovenia v posledných mesiacoch vyvolávajú,“ zdôraznila komisárka.

„A dovoľte mi ubezpečiť vás o tom, že Transatlantické obchodné a investičné partnerstvo, o ktorom Európska komisia bude rokovať a ktoré predloží na ratifikáciu, bude dohodou, z ktorej budú profitovať občania – bude dobrá pre rast a pre vytváranie pracovných miest tu v Európe. Bude to dohoda, ktorou sa posilní vplyv Európy vo svete a ktorá nám pomôže chrániť si naše prísne štandardy. Európska komisia by nikdy čo i len neuvažovala o dohode, ktorá by znižovala naše štandardy alebo obmedzovala právo našich vlád na právnu reguláciu. Také niečo by nikdy nedopustili ani členské štáty EÚ ani Európsky parlament“, uviedla Cecilia Malmströmová.

Podrobné informácie o správe

V konzultačnom dotazníku bol podrobne vysvetlený prístup EÚ k 12 tematickým okruhom týkajúcim sa ochrany investícií a ISDS v rámci TTIP. Tento prístup stavia na zlepšeniach, o ktorých zavedenie do existujúceho systému sa EÚ snaží. Medzi týchto 12 okruhov, v súvislosti s ktorými boli v rámci konzultácie položené otázky, patria záruky týkajúce sa práva vlád regulovať vo verejnom záujme, úplná transparentnosť konania o ISDS, etické požiadavky pre rozhodcov a možný odvolací orgán.

Drvivá väčšina reakcií (približne 145 000, resp. 97 %) bola doručená prostredníctvom rôznych online platforiem záujmových skupín, ktoré obsahovali vopred definované negatívne odpovede. Komisia okrem toho dostala individuálne odpovede od vyše 3 000 jednotlivcov a približne 450 organizácií, ktoré zastupujú široké spektrum občianskej spoločnosti EÚ vrátane mimovládnych organizácií, obchodných organizácií, odborových organizácií, spotrebiteľských skupín, právnických spoločností a akademickej

obce. Tieto reakcie vo všeobecnosti obsahujú podrobnejšie odpovede na problematiku navrhovaného prístupu. (Pozri [MEMO/15/3202](#))

Vo všeobecnosti sa dá povedať, že doručené reakcie sa dajú rozdeliť na tri kategórie:

- reakcie, v ktorých je vyjadrený nesúhlas s TTIP alebo obavy v súvislosti s ním vo všeobecnosti;
- reakcie, v ktorých je vyjadrený nesúhlas s ochranou investícií/ISDS v rámci TTIP alebo všeobecné obavy v súvislosti s nimi;
- reakcie, ktoré obsahujú podrobné pripomienky k navrhovanému prístupu EÚ v oblasti TTIP, z ktorých vyplývajú rôzne, často protichodné názory.

Z množstva reakcií v prvých dvoch kategóriách jasným spôsobom vyplývajú obavy, ktoré mnohí občania v celej Európe majú v súvislosti s TTIP vo všeobecnosti a v súvislosti so samotným princípom ochrany investícií a ISDS.

Reakcie v tretej kategórii obsahujú konkrétne pripomienky k rôznym aspektom prístupu EÚ a v niektorých prípadoch konkrétne návrhy na ďalšie zmeny. Názory sa rôznia takmer pri všetkých 12 predložených tematických okruhoch. Na základe doručených pripomienok existuje niekoľko oblastí, ktoré respondenti zjavne považujú za obzvlášť dôležité, pričom ide okrem iného o tieto oblasti:

- ochrana práva na právnu reguláciu;
- zriadenie a fungovanie rozhodcovských súdov;
- vzťah medzi vnútroštátnymi súdnymi systémami a ISDS;
- skúmanie rozhodnutí ISDS o právnej správnosti prostredníctvom odvolacieho mechanizmu.

Uvedené štyri oblasti predstavujú oblasti, ktoré by mali byť ďalej preskúmané.

Ďalšie kroky

V prvom štvrtroku 2015 Komisia zorganizuje niekoľko konzultačných stretnutí s vládami členských štátov EÚ, Európskym parlamentom a rôznymi zainteresovanými stranami vrátane mimovládnych organizácií, podnikov, odborových organizácií, spotrebiteľských a environmentálnych organizácií s cieľom diskutovať na základe výsledkov tejto správy o ochrane investícií a ISDS v rámci TTIP. Prvým krokom bude, že výsledky konzultácie budú 22. januára predložené výboru INTA Európskeho parlamentu. V nadväznosti na tieto konzultácie počas prvého štvrtroka Komisia vypracuje osobitné návrhy na rokovania o TTIP.

Súvislosti

[Členské štáty EÚ požiadali Komisiu](#), aby do rokovaní o TTIP zahrnila aj problematiku ochrany investícií a ISDS.

V týchto smerniciach na rokovania (známych ako „mandát“, ktorý bol zverejnený) o TTIP sa predpokladá, že do nich bude zahrnutá aj ochrana investícií a urovnávanie sporov medzi investorom a štátom (ISDS) **za predpokladu, že je splnených niekoľko podmienok**. Treba teda pripomenúť, že rozhodnutie o tom, či problematika ISDS bude alebo nebude zahrnutá do rokovaní, sa prijme počas ich záverečnej fázy.

Rokovania o ochrane investícií v rámci TTIP boli pozastavené a pokračovať budú až vtedy, keď Komisia dospeje k názoru, že jej nové návrhy okrem iného zaručujú, že právomoci súdov v členských štátoch EÚ nebudú obmedzované osobitnými režimami urovnávania sporov medzi investorom a štátom.

S ohľadom na výrazný záujem verejnosti o ochranu investícií a ISDS v rámci TTIP Komisia zorganizovala v období od 27. marca do 13. júla 2014 verejnú konzultáciu. Konzultácia mala za cieľ získať reakcie na otázku, či sa navrhovaným postupom EÚ dosiahne správna rovnováha medzi ochranou investorov a zaručením práva a schopnosti EÚ a jej členských štátov regulovať vo verejnom záujme. Urovnávanie sporov medzi investormi a štátom prostredníctvom medzinárodného arbitrážneho konania nie je ničím novým. Doložky o ňom sú zahrnuté vo vyše 1 400 investičných zmluvách, ktoré uzavreli členské štáty EÚ, a približne 3 000 zmluvách uzavretých celosvetovo.

V roku 2009 boli na základe Lisabonskej zmluvy na EÚ prenesené právomoci v oblasti ochrany investícií. Komisia odvtedy vyvinula značné úsilie s cieľom zreformovať existujúci systém ochrany investícií a ISDS. Navrhovaný prístup EÚ sa podstatne líši od prístupu, ktorý je zakotvený v 3 000 existujúcich zmluvách a ktorý obsahuje tradičné doložky o ochrane investícií a ISDS, z ktorých mnohé pochádzajú ešte zo 60., 70. a 80. rokov minulého storočia. EÚ zaviedla modernizované ustanovenia o ochrane investícií a ISDS vo svojich obchodných dohodách s [Kanadou \(CETA\)](#) a [Singapurom](#). Ustanovenia o ochrane investícií a ISDS v dohode CETA a dohode so Singapurom spĺňajú najvyššie normy transparentnosti, primeranosti a zodpovednosti. Tento prístup zároveň vychádza aj z úspešných

snáh EÚ v rámci OSN, ktorých cieľom malo byť vytvorenie prvého systému globálnych pravidiel transparentnosti pre ISDS v rámci komisie UNCITRAL.

Užitočné odkazy

[Online verejná konzultácia o ochrane investícií a urovnávaní sporov medzi investorom a štátom \(ISDS\) v Transatlantickom obchodnom a investičnom partnerstve \(TTIP\)](#)

[MEMO ku konzultácii](#)

[Reakcie zaslané účastníkmi v rámci konzultácie](#)

[Informačné listy o ISDS](#)

[Smernice na rokovania o TTIP](#)

Ďalšie otázky a odpovede

<http://trade.ec.europa.eu/doclib/press/index.cfm?id=1233>

IP/15/3201

Kontaktné osoby pre médiá

[Joseph WALDSTEIN](#) (+ 32 2 29 56184)

[Daniel ROSARIO](#) (+ 32 2 295 61 85)

Pre verejnosť:

[Europe Direct](#) telefonicky na čísle [00 800 67 89 10 11](#) alebo [e-mailom](#)